

BEGROTING 2020 EN
MEERJAREN-PERSPECTIEF 2021-2023
GEMEENTE HAAKSBERGEN
ALGEMENE BESCHOUWINGEN VVD

VZ

Geachte aanwezigen, vandaag - 6 november - behandelen we de begroting 2020 alsmede het meerjarenperspectief 2021-2023.

Eerst een algemene inleiding. De begrotingsvergadering is wel zo'n beetje de belangrijkste vergadering van het jaar. Immers, jaarlijks stelt het college, een begroting op waarin staat welke plannen zij voor het aankomende jaar heeft en wat die plannen kosten en ook wat zij verwachten aan inkomsten te ontvangen. Daarbij ook een doorkijkje in de daaropvolgende jaren. De raad heeft de wettelijke rol in het begrotingsproces en de financiële keuzes die daarin gemaakt worden. De begroting is een belangrijk instrument in de kaderstellende – en controlerende rol van de raad. Het is de gemeenteraad die de bevoegdheid heeft financiële middelen beschikbaar te stellen. Dit heet 'budgetrecht'. Al in het voorjaar van een nieuw begrotingsjaar worden de grote lijnen van de nieuwe begroting aangegeven in de Kadernota. Dit is een belangrijke nota omdat het college hier de prioriteiten aangeeft waar vervolgens de begroting op gebaseerd wordt. De gemeenteraad kan op dat moment nog daadwerkelijk keuzes maken en aangeven waaraan meer of minder moet worden uitgegeven. En dat hebben we gedaan. We waren het als raad, tot twee keer toe, niet eens met het college. Vervolgens is het aan het college om deze voorstellen van de raad uit te werken in de begroting die in het najaar wordt behandeld. Het college moest dit keer zonder een goedgekeurde Kadernota een begroting voor 2020 maken. Daarbij heeft de raad nadrukkelijk aangegeven dat het college niet vrije hand had en dat de wensen van de raad toch echt terug te vinden moesten zijn in de begroting van 2020. Toch wel een unicum dat tot twee keer toe de raad een Kadernota niet goedkeurt. Tijdens deze begrotingsbehandelingen gaat het, normaal gesproken, vaak om beperkte bijstellingen van de eerder afgesproken kaders. Dat is nu dus iets anders gelopen.

VZ

Zoals net al gerefereerd, was het dit jaar een uitzonderlijk jaar. Dit begon met de mededeling van het college in het voorjaar dat we een groot financieel tekort konden verwachten. De verbazing en het ongeloof was groot bij elke fractie, want dit had niemand verwacht of zien aankomen. Hoe had dit in zo'n korte tijd kunnen ontstaan? Het ging toch immers goed met de economie, we waren toch goed op weg?

Toen kwam de Kadernota en zoals u allen wellicht nog weet, was het tekort inmiddels nog verder opgelopen. Daarbij kwam dat de keuzes die het college in de Kadernota had gemaakt niet overeenkwamen met die van de raad zoals reeds eerder vermeld.

Voor ons ligt nu de begroting waar wij als raad iets over moeten zeggen, iets van moeten vinden. Een begroting met deze cijfers vraagt om duidelijke keuzes, want er is simpel gezegd gewoon niet genoeg geld voor alles. De algemene reserve daalt verder en wordt zelfs negatief. Kosten lopen op,

zeker die in het sociale domein en personeel, en de algemene uitkering vanuit Den Haag daalt jaarlijks, met als gevolg dat we weinig tot niets kunnen doen in 2020.

We zullen en moeten als raad voor het jaar 2020 duidelijke, lastige en moeilijke keuzes moeten maken, er zit helaas niets anders op door de beperkte financiële ruimte die er is voor 2020.

Het is een duidelijke begroting waar de VVD de ambtenaren en anderen die hieraan hebben bijgedragen voor wil bedanken. Net als afgelopen jaar was de informatieve bijeenkomst een mooie manier om mondeling vragen te stellen en op die manier snel inzicht te krijgen in de onderwerpen die nog niet geheel duidelijk waren voor de verschillende fracties.

Nu dan de standpunten van de VVD over de verschillende programma's.

Bestuur en Ondersteuning.

VZ

Over de organisatie als geheel zijn al vele uitspraken gedaan, zoals het 'niet in control zijn van de organisatie'. Dit is een zeer slechte zaak en hier moet zo snel mogelijk een oplossing voor gevonden worden. De VVD vraagt zich af hoe dit zo gigantisch mis heeft kunnen lopen en hoe het toch mogelijk is dat er zonder enig toezicht geld in een bodemloze put is verdwenen. Want laten we eerlijk zijn; we hebben al jaren ongelooflijk veel geld uitgegeven aan bijvoorbeeld externe inhuur, maar de resultaten zijn er (nog) niet naar. We hebben als fractie er nu wel alle vertrouwen in dat het binnen enkele maanden op orde zal zijn. Zonder een goed draaiende organisatie zijn we namelijk nergens. Het bestuur en de ambtelijke organisatie **moeten** toekomst bestendig worden gemaakt om zo te voldoen aan de doelstellingen aan de Toekomstvisie 2030. In het rapport Rijnconsult wordt nu gesproken over een netwerkgemeente in plaats van een regiegemeente omdat dat beter aansluit bij de capaciteiten en wensen van Haaksbergen. Hier is de VVD het mee eens, maar dan moet natuurlijk wel, zoals al eerder gezegd, de gehele organisatie op orde zijn. Met andere woorden, zo snel mogelijk groeien naar een nieuwe organisatie zonder dat de dienstverlening er onder lijdt.

De VVD vindt het uitermate treurig dat onder andere de algemene reserve daalt naar zelfs negatieve stand en dat deze nog meer negatief zal worden in de aankomende jaren. Dit geeft al aan hoe we er financieel voorstaan. De gehele spaarpot wordt leeggetrokken. Een jaar geleden hadden we het nog over een plus van € 3 mln. te bereiken in 2019. Hoe anders kan het lopen.

Het college wil het tekort voor een groot deel compenseren door een OZB-verhoging van maar liefst 25% voor woningen en 35% voor niet-woningen. Dit gaat de VVD-fractie toch echt te ver en we zullen dan ook met een amendement komen om deze verhoging te matigen.

Veiligheid.

VZ

Gelukkig is Haaksbergen nog steeds een veilige gemeente om in te wonen. Dit wordt ook door de overgrote meerderheid van de inwoners zo ervaren.

De veiligheid in het buitengebied is al een stuk verbeterd doordat eindelijk de zendmast in het buitengebied bij Buurse is geplaatst en ook werkt. Hierdoor kan het vrijwel niet meer voorkomen dat men zonder bereik komt te zitten en geen hulpdiensten kan bereiken mocht dit nodig zijn.

Het Integraal Veiligheidsplan dat begin 2018 is vastgesteld is de leidraad en daar moet vol op worden ingezet. Ook recentelijk is weer is het nieuws geweest dat de productie van XTC en Cocaïne zich langzaam verplaatst naar Overijssel en Twente. De productie wordt professioneler en ook grootschaliger. Ondernijning ligt op de loer. Criminelen maken gebruik van diensten van de bovenwereld. Boven- en onderwereld raken zo met elkaar verweven en criminelen beïnvloeden zo onze samenleving. Hierdoor raken normen vervaagd en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af. Georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag, verslechtert veiligheid en leefbaarheid en levert schade op voor ondernemers.

Samenwerking en informatie-uitwisseling met verschillende instanties en andere lokale overheden is dan ook van cruciaal belang om dit tegen te gaan.

Verkeer, vervoer en waterstaat.

VZ

Haaksbergen moet goed bereikbaar blijven. Inwoners en bezoekers hebben behoefte aan voldoende parkeergelegenheid in en rond het centrum van Haaksbergen. Belangrijk is ook dat Haaksbergen goed toegankelijk blijft voor recreanten/toeristen en winkelend publiek van buiten Haaksbergen. Dit geldt dan met name voor de toegang via de nieuwe N18, alsook voor de oude N18. De fractie van de VVD wil dat de oude N18 geen karrespoor wordt en dat Haaksbergen vanuit beide zijden nog steeds goed te bereiken valt. Dit is voor onze ondernemers van grote waarde. Geen hoge drempels meer binnen de gemeentegrens en meer kijken naar alternatieven waarbij de snelheid, waar nodig, gereduceerd moet worden.

De afwaardering heeft daarom voor de VVD-fractie nu geen prioriteit en wenst dan ook dat er geen onnodig geld gestoken wordt in deze weg. Aanpassingen van bijvoorbeeld kruispunten en andere projecten moeten even in de wachtkamer worden gezet. Een snelheidsverlaging binnen de bebouwde kom blijft bespreekbaar, maar mag niet leiden tot extra investeringen.

Goed bereikbaar is niet alleen met eigen vervoer, maar ook met openbaar vervoer. Forensen en scholieren moeten snel op de plek van bestemming kunnen komen. We zullen hierop blijven toezien. Vraag die ons als fractie nog rest is hoe het zit met het aantal laadpunten voor elektrische voertuigen.

Economie.

VZ

Een doelstelling van het college is om een goed vestigingsklimaat te creëren en bedrijven voldoende groeimogelijkheden te bieden. Zoals aan het begin van mijn betoog genoemd, zet de fractie van de VVD grote vraagtekens bij de enorme verhoging van de OZB voor ook de niet-woningen. Hoe valt dit te rijmen met de doelstelling wanneer bedrijven 35% voor de kiezen krijgen. In deze zijn bedrijven natuurlijk ook de agrariërs die het al zo lastig hebben en keer op keer te maken krijgen met nieuwe regelgeving waardoor vaak kosten gemaakt- of investeringen gedaan moeten worden. De gemeente moet de belangrijke agrariërs binnen onze gemeentegrenzen faciliteren in duurzame oplossingen of alternatieve oplossingen bieden wanneer een agrariër wenst te stoppen.

Bedrijven zijn voor een groot deel de banenmotor van Haaksbergen. Laten we vaart maken met de promotie en ontwikkeling van de bedrijventerreinen. We zitten al jaren met een prachtig bedrijventerrein binnen onze gemeente wat maar niet (snel genoeg) verder ontwikkeld wordt. Dit is een vorm van kapitaalvernietiging en dat is, zeker nu, oh zo zonde. Met de Regio Deal Twente is het mogelijk om de extra financiële impuls ook voor Haaksbergen in te zetten.

Beide kerkdorpen Buurse en St. Isidorushoeve moeten aantrekkelijk blijven om in te wonen.

Voldoende faciliteiten, veel nieuwbouw en inspraak van de beide belangengemeenschappen zullen ertoe bijdragen dat deze kernen aantrekkelijk blijven in om te wonen. Er gebeurt nu, naar het oordeel van de VVD, te weinig om bijvoorbeeld woningbouw te stimuleren.

Als bestuur samen met de ondernemers (de HOV) in Haaksbergen optrekken en trachten te voorkomen dat er nog meer leegstand ontstaat in het centrum van Haaksbergen. Snel met de betrokken partijen werken aan een invulling van het 'Gat in de markt'. Daarnaast denkt de VVD dat het belangrijk is om de horeca verder te ontwikkelen en uit te breiden zodat het inderdaad een aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig centrum wordt waarin ondernemers kunnen ondernemen en publiek graag wil verblijven zoals het college ook als doelstelling heeft. De inwoners hebben hier recht op. We horen graag van het college de laatste stand van zaken met betrekking tot het 'Gat in de markt'.

Onderwijs.

VZ

Niet alleen veiligheid, prettig wonen en ondernemen zijn belangrijk voor Haaksbergen, maar ook goed onderwijs is van vitaal belang om Haaksbergen aantrekkelijk te houden. Het voortgezet onderwijs wil graag nieuwbouw zodat zij aantrekkelijk en op het toekomstgericht onderwijs kunnen

bieden aan de jongeren hier in Haaksbergen. De voltallige raad heeft zich hier hard voor gemaakt om dit voor elkaar te krijgen. We zijn als fractie blij met de resultaten die uit de onderhandelingen zijn gekomen. Het Assink, de gemeente en andere betrokkenen hebben hard gewerkt aan een, voor iedereen, acceptabele oplossing. Nieuwbouw is te realiseren zonder dat de gemeente de komende jaren extra hoeft te investeren. De laatste details zullen hiervoor nog moeten uitgewerkt, maar wij hebben daar als fractie alle vertrouwen in. Haast is geboden want we zien nu al dat leerlingen in Haaksbergen om zich heen kijken naar andere scholen om onderwijs te volgen.

Met betrekking tot het basisonderwijs zien wij graag dat snel een oplossing gevonden wordt voor passende huisvesting voor de basisscholen Holthuizen en dr. Ariëns. De vorm die gekozen is voor het Assink zou ook heel goed passen voor nieuwbouw van deze nieuwe clusterschool. Wij zijn van mening dat opknappen geen zin heeft en uiteindelijk alleen maar zal leiden tot hogere uitgaven. Bij deze wederom de oproep aan het college én stichting Keender om snel met een plan te komen.

Sport, cultuur en recreatie.

VZ

Goede sportvoorzieningen is net als de al genoemde zaken ook een belangrijke factor voor mensen om zich te vestigen- of te blijven wonen in Haaksbergen. De laatste jaren zijn een paar goede stappen gezet om de sportvoorzieningen op peil te houden en daar waar nodig een 'upgrade' te geven. Sportverenigingen moeten in principe zichzelf kunnen bedruipen, maar de VVD heeft er geen moeite mee wanneer een vereniging, of dit nu een sportvereniging of een culturele instelling is, een investering wil doen om hiervoor garant te staan mits er een goed onderbouwd plan aan ten grondslag ligt.

Recreatie is een belangrijke pijler voor Haaksbergen. We hebben een prachtig buitengebied waar het goed vertoeven is en een uniek spoorwegmuseum. De MBS heeft de laatste jaren grote stappen gezet en daar zijn wij blij mee. Verder ontwikkelen en promoten blijven aandacht vragen.

Dan het Kulturhus; dit dossier wil nog niet echt vlotten. De € 60.000,- die door het college gevraagd wordt om het Kulturhus er weer bovenop te helpen zal uit de begroting worden gehaald. Wij willen als fractie dat de gemeente, samen met BUIN en andere directbetrokkenen weer om de tafel gaan zitten en voor het eind januari met een plan te komen dat werkt voor de inwoners van Haaksbergen. Zoals het de laatste tijd gegaan is, kan echt niet meer. Let wel, wij vinden het als VVD belangrijk dat er voorzieningen zijn in Haaksbergen als een Kulturhus. Er zal een nieuwe structuur programmering ontwikkeld moeten worden dat een oplossing biedt voor de toekomst. We kunnen niet elk jaar maar weer een incidentele extra subsidie verstrekken of geconfronteerd worden met extra financiële lasten voor de gemeente. Wij denken dat een goede samenwerking met bijvoorbeeld het theater in Hengelo wat zekerheid zou kunnen geven. Deze onzekerheid verdienen de inwoners van Haaksbergen niet.

Sociaal Domein.

VZ

Voor de VVD is het van belang dat we voor de inwoners die hulp nodig hebben die hulp ook kunnen krijgen. Samen met de Noaberpoort, wijk-GGD, Werkplein Twente, Stadsbank, SWB, niet te vergeten de zeer grote groep vrijwilligers en mantelzorgers en vele andere organisaties en instellingen, zal de gemeente moeten blijven investeren en ervoor moeten zorgen dat mensen niet tussen wal en schip geraken. Dit vergt een enorme inspanning van alle partijen. Het is van belang dat inwoners zo lang mogelijk blijven meedoen in de samenleving en zo lang mogelijk zelfverantwoordelijk blijven. Dit noemen we burgerparticipatie, begeleide participatie en arbeidsparticipatie en bereiken we door maatwerk- en algemene voorzieningen toe te passen bij diegenen die dat nodig hebben.

Het sociale domein zorgt voor enorme uitgaven en het is dan ook niet meer dan redelijk om deze uitgaven eens goed tegen het licht te houden **zonder** daarbij de inwoners die het nodig hebben te korten op hun ondersteuning. Laat dat duidelijk zijn. De VVD denkt besparingen te kunnen vinden in het meer efficiënt, pragmatisch en slim te werken. Er is naar het oordeel van onze fractie een flinke

slag te slaan door goede en duidelijke communicatie tussen de verschillende partijen. Voorbeelden te over waar dat niet gebeurt.

We zijn blij met de taakstelling en het project 'Grip op sociaal domein' ook omdat de gelden uit de Algemene Uitkering keer op keer veranderen, de kosten stijgen en we kunnen het ons niet veroorloven dat deze kosten de pan uitreizen. Feitelijk: dat het geld daar komt waar het hoort te komen.

Landelijk zien we meer gemeenten die kampen met het te krappe budget vanuit Den Haag. Samen met andere gemeenten een sterk signaal afgeven richting Den Haag dat het zo niet langer kan.

Volksgezondheid en milieu.

VZ

Een schone en duurzame omgeving om in te wonen en te werken is voor de VVD ook van belang. De gemeente zal initiatieven moeten ondersteunen die vanuit de samenleving worden ontwikkeld. Het zijn vaak ondernemers en startups met mooie ideeën die goed toepasbaar zijn.

We zijn voor het de doelstelling van een afvalloos Haaksbergen en we moeten zorgvuldig de afweging blijven maken hoe we ons afval en herbruikbare grondstoffen willen inzamelen. Het gevaar ligt namelijk op de loer dat mensen hun afval dumpen in bijvoorbeeld het buitengebied omdat dat voor hen voordeliger of praktischer is.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.

VZ

Een aantrekkelijke gemeente om in te wonen met voldoende faciliteiten. Klinkt prachtig, maar dat betekent ook dat er voldoende woningen moeten zijn voor alle doelgroepen. Er ligt een aantal projecten op de plank waar vaart achter gezet moet worden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld aan woningbouw op de Wissinkbrink en in beide kerkdorpen de Hoeve en Buurse. We hebben als gemeente genoeg onbenutte capaciteit om het inwoneraantal flink op te schroeven. Mooie plannen zijn ook recent besproken, maar die gaan uit van een lager aantal terug te bouwen woningen, zoals 't Kempke. Dit is een eigenaardige ontwikkeling omdat we juist meer moeten bouwen. Meer voor ouderen, eenpersoonshuishoudens, starters en mensen met een klein beurs. De afspraken met Domijn nog eens opnieuw vastleggen en werkelijk kijken naar de vraag. We krijgen als fractie nog te vaak signalen dat er voor verschillende groepen gewoonweg geen woonruimte beschikbaar is.

Tot slot

VZ

We hebben als fractie het gevoel weer terug te zijn bij af. Natuurlijk begrijpen wij dat een lagere uitkering vanuit het Rijk gevolgen heeft voor de financiële situatie in Haaksbergen. We moeten ook de hand in eigen boezem steken en ons gaan afvragen waar het intern is misgelopen. Weer een voorziening personeel, ongecontroleerde uitgaven binnen het sociaal domein en een organisatie die niet in control is. Niet echt ingrediënten voor een solide gemeente. Dit voor een groot deel te willen dekken uit een enorme verhoging van de OZB, is voor de VVD niet te accepteren. Wij zien dat ook graag terug in de begroting en komen daarom met een amendement om deze verhoging voor woningen en niet-woningen te temperen.

Gezien de resultaten in de begroting en het meerjarenperspectief zal ongetwijfeld de provincie weer ingrijpen. Zonder deze hulp kunnen we het blijkbaar op dit moment niet zelf.

DE VVD VOOR HAAKSBERGEN *NATUURLIJK*

DE VVD VOOR HAAKSBERGEN *NATUURLIJK*